

Mr. J.F.R. VAN HOOFF (1755 - 1816)

Johannes Franciscus Rudolphus van Hooff werd op 26 augustus 1755 geboren als zoon en een van de tien kinderen van Martinus van Hooff en Anna Bols van Arendonck.

Katholieke ouders als zij waren wilden zij hun zoon katholiek opvoeden en zij stuurden hem dus niet naar de Latijnse school in Eindhoven, waar de rector - een R.K.priester - in 1724 vervangen was door een gereformeerd classicus.

Zij stuurden hem naar de in die tijd vermaarde school van de Geestelijke Broeders van de H.Vader Franciscus, die gevestigd was in het "Huis Padua", dat in 1742 door Daniël de Brouwer in Boekel was gebouwd. Daar deed hij zijn "humaniora", een middelbare studie van de klassieke talen (Latijn en Grieks) en de letterkunde, ook wel genoemd "de studie die tot ware menselijkheid vormt".

Er waren in die tijd (rond 1770) op de school van de broeders "vijftig kostkinderen die aan de zorg en opvoeding van de broeders waren toevertrouwd. Veel van hen waren van de aanzienlijkste families van het rijk." Later werd deze school ook bezocht door de in Gemert geboren Anton Joseph Lambert Borret, die in 1842 gouverneur van de provincie Noord-Brabant werd.

Gebruikelijk was het in die tijd dat men na het slagen voor de "humaniora" in het buitenland de studie ging voltooien. Dat deed ook Johannes van Hooff, die naar Nancy in Frankrijk vertrok om rechten te studeren. Hij keerde terug als advocaat en werd kort daarna, in 1786 op 31-jarige leeftijd, benoemd tot burgemeester van Eindhoven.

Hij sloot zich aan bij de in 1782 opgerichte Patriottenbeweging, die de rechten van stadhouder Willem V wilde beknotten en een meer democratische "volksregering bij representatie" wilde vormen. Daarbij kwam dat Brabant in verzet kwam tegen de achterstelling als Generaliteitsland.

In zijn liefde voor Brabant richtte Mr.J.F.R.van Hooff in 1786 in Eindhoven samen met de apotheker Amandus van Moorsel de "Vaderlandse Sociëteit Concordia" op. Er waren in Staatsbrabant wel een twintigtal van deze sociëteiten, waarvan die van Waalwijk "Libertatis Amor" (liefde voor de vrijheid) die onder leiding stond van de protestantse maar katholiek getrouwde Jan Pannebakker een der eerste en een der belangrijkste was.

Naarmate het verzet tegen stadhouder Willem V, de landspolitiek en de gebrekkige organisatie van het landbestuur toenam werden de tegenstellingen scherper en bereidden de sociëteiten de gewapende strijd voor. Zij vormden exercitiegenootschappen, die gezamenlijk een niet te verwaarlozen militaire macht vormden. In het begin van 1787 werden in Brabant vrijwilligers geworven voor een patriottenleger. Een van deze vrijwilligers was burgemeester van Hooff, die met een detachement optrok naar Waalwijk en later, samen met vrijwilligers uit andere Brabantse plaatsen naar Utrecht. Hem werd het bevel aangeboden over alle Brabantse patriotten, maar hij weigerde en ging weer naar Eindhoven, waar men ontevreden was over zijn langdurige afwezigheid.

Met behulp van de Pruisische legers van Koning Willem Frederik II van Pruisen werd echter de vergane glorie van het stadhouderschap hersteld met als gevolg een snelle en krachtige restauratie van het Oranjezeg in de zomer van 1787.

Burgemeester van Hooff, een van de aanvoerders van de Brabantse patriotten werd gevangen genomen en voor verhoor door gouverneur van der Dussen overgebracht naar 's Hertogenbosch. Maar de "gehaaide" van Hooff wist zich zo goed te

verdedigen dat hij in vrijheid werd gesteld en tot vreugde van de bevolking naar Eindhoven kon terugkeren.

De Oranjegezinde legers van stadhouder Willem V zagen na de restauratie van het stadhouderschap de kans schoon om wraak te nemen voor de vernederingen, die zij van de patriotten hadden moeten ondergaan.

In de garnizoenssteden richtten zij vernielingen aan en trokken plunderend rond. Op het gerucht dat ook in Eindhoven plunderingen zouden plaats vinden trok burgemeester van Hooff met vrijwilligers uit de patriottenwereld op tegen de plunderende legers en wist die te verslaan.

Kort daarop werd hij op 12 februari 1788 tijdens een raadsvergadering gevangen genomen en in het raadhuis gevangen gezet. Met behulp van vrienden wist hij te vluchten en verbleef hij enige tijd in een klooster in Turnhout. Later ging hij naar Frankrijk, waar hij met anderen, zoals de Kock uit Heusden en de latere generaal Daendels, een bevrijding van Nederland voorbereidden.

In 1792 werd in Parijs het "Bataafse Revolutionair Comité" opgericht en werd begonnen met de vorming van een Bataafs legioen dat samen met de Franse troepen in 1793 Staatsbrabant binnentrok. De Franse troepen werden echter verslagen en moesten zich terugtrekken. In Frankrijk ontstonden binnenlandse onlusten, waaruit de advocaat Robespierre als overwinnaar tevoorschijn kwam. Hij installeerde een Schrikbewind, lijfde het Bataafse legioen in bij het Franse leger en ontbond het "Bataafse Revolutionair Comité", waarvan de voornaamste leden gevangen werden gezet, zoals van Hooff, die trouwens wist te ontsnappen, en de Kock uit Heusden, die werd onthoofd. Daendels wist zich te handhaven en werd later tot brigadegeneraal bevorderd.

Na zijn gevangenneming kwam van Hooff terecht in de "conciergerie", het voorportaal van het schavot. Toch ontkwam hij aan de guillotine, maar hoe dat precies gegaan is, is niet bekend. Wel is bekend dat hij vanwege zijn Franse opleiding en francofiele aard in bescherming werd genomen en in zijn eer werd hersteld.

Maar ook is bekend, dat een "zekere van Hooff" op 13 juli 1794 ge Guillotineerd is. In beschrijvingen van zijn levensgeschiedenis van o.a. Dr.W.Nuyens en van Anton van Duinkerken wordt dit feit verzwegen, alsof het niet is voorgevallen. Wel zegt het iets over het karakter van de Eindhovense burgemeester.

Waarschijnlijk is iemand anders voor hem onthoofd en volgens andere geschiedschrijvers openbaart dat een zekere gluipeerigheid van de man van Hooff, die met slinkse streken zijn doelen tracht te bereiken.

Uiteindelijk keerde hij in 1795 met de Fransen zegevierend in Eindhoven terug. Hij werd in januari 1796 lid van de Staten-Generaal en in maart 1796 als afgevaardigde voor het soevereine Brabant van de Eerste Nationale Vergadering, waar hij tot de Unitarissen behoorde. In de Tweede Nationale Vergadering evolueerde hij in meer gematigde richting.

Toch kwam hij nog een keer in de gevangenis terecht en dat was bij de Staatsgreep van 22 januari 1798. Dat kwam omdat hij met zijn revolutionaire ideeën niet volgzzaam genoeg was. Hij keek te veel de kat uit de boom en wist dikwijls tussen de mazen van wettelijke regels door te kruipen. Maar spoedig werd hij vrijgelaten. Op 12 juni 1798 werd hij benoemd tot lid van het Uitvoerend Bewind. Dit bleef hij tot juni 1800. Van eind 1801 tot juli 1806 was hij lid, tijdelijk zelfs voorzitter, van het Wetgevend Lichaam. Onder Lodewijk Napoleon was hij directeur-generaal van

Politie en Justitie (juli 1806 – mei 1807) en commissaris-generaal in Oost-Friesland
(mei 1807 – juni 1808)

Hij sterft ongehuwd op 13 juni 1816 op doorreis in Utrecht, bijna 61 jaren oud.